

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Warszawa, dnia 18 grudnia 2023 roku

Szanowni Państwo,

w nawiązaniu do projektu, nr w wykazie UD513, z dnia 24 listopada 2023 r. Ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw przekazujemy uwagi, nad którymi pracowali członkowie Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego Jedno Serce oraz przedstawiciele Fundacji Polki Mogą Wszystko.

Jednocześnie pragniemy podkreślić, że mimo nowelizacji Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2023 roku nadal jest wiele postulatów, które przez lata nie doczekały się realizacji, w tym w szczególności wzmocnienie partycypacji i głosu dziecka, między innymi poprzez jego reprezentanta w sądzie rodzinnym, wsparcie i zrównanie w prawach dzieci z niepełnosprawnością oraz możliwość zawierania umów o pracę z rodzicami zastępczymi, a także poprawa efektywności pracy z rodziną biologiczną. W naszej ocenie należy również rozważyć wskazanie wprost wymagania udział sędziów rodzinnych w procesie tworzenia i modyfikacji planów pomocy dziecku, w szczególności w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka.

W Raporcie na temat postępów deinstytucjonalizacji w Polsce z 2018 rok znalazły się m.in. następujące postulaty:

1. Tworzenie długofalowych strategii oraz krajowych i regionalnych planów działania na rzecz deinstytucjonalizacji.
2. Poprawa efektywności działań w obszarze profilaktyki i ich kontynuacja także po ewentualnym powierzeniu dziecka do pieczy zastępczej.
3. Stworzenie warunków dla lepszej współpracy wszystkich uczestników systemu wsparcia dziecka i rodziny.
4. Długofalowe planowanie wydatków samorządów w oparciu o racjonalne przesłanki, w szczególności wsparcie rodziny i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej zamiast inwestycji w formy instytucjonalne (np. tworzenie nowych placówek).
5. Tworzenie zaplecza w postaci stałej i dostępnej pomocy specjalistów dla dzieci powierzonych do pieczy zastępczej (np. terapii) oraz szybkiej ścieżki diagnozy medycznej dla dzieci wymagających niezwłocznej pomocy.
6. Poprawa warunków prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
7. Podnoszenie kwalifikacji wszystkich uczestników systemu wsparcia dziecka i rodziny.

8. Usprawnienie systemu usamodzielnienia z pieczy zastępczej, w szczególności dzieci niepełnosprawnych.
9. Prowadzenie systematycznej i pogłębionej analizy systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym ewaluacja działań i analiza rezultatów.

Część z nich nie doczekała się realizacji do dzisiaj.

Poza **uwagami do obecnych propozycji w nowelizacji** /załącznik nr 2/ przesyłamy także następujące dokumenty:

1. **Opis dwóch konkretnych przypadków dotyczących dzieci** pozostających w pieczy zastępczej, które potwierdzają konieczność zmian legislacyjnych, także rozszerzania proponowanych w bieżącej nowelizacji zmian prawdopodobnie poprzez zmiany w Kodeksach, aby zabezpieczyć dzieci w podobnych sytuacjach /załącznik nr 1/.
2. **Najnowsze postulaty zmian z obszaru deinstytucjonalizacji systemu opieki nad dziećmi** wypracowane przez uczestników konferencji Fundacji Polki Mogą Wszystko 20 listopada 2023 roku "Uwolnić potencjał" (Nad postulatami pracowało ponad 70 osób w 10 grupach tematycznych. Uczestnicy konferencji reprezentowali organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej, sąd rodzinny, ministerstwa oraz polityków) /załącznik nr 3/.
3. **Rekomendacje dotyczące ułatwienia dochodzenia do samodzielności i zachowania poczucia bezpieczeństwa** przez młodych dorosłych opuszczających pieczę zastępczą sformułowane przez młodzież z Ukrainy, które mogą być inspiracją w pracach nad poprawą procesu usamodzielnienia polskiej młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą /załącznik nr 4/.

Postulujemy również **zmianę rozporządzenia o zbieraniu danych** na temat dzieci, których rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej lub władza ta została im zawieszona lub ograniczona, a ich dzieci przebywają pod opieką instytucji w różnych systemach np. zdrowia, pomocy społecznej czy oświaty, tak aby zintegrowane dane pokazywały rzeczywiste wyzwania przed którymi stoimy, jeżeli chodzi o deinstytucjonalizację oraz **rozważenie zmiany sposobu przygotowywania kandydatów na rodziców zastępczych**, co również powinno skutkować zmianami legislacyjnymi. W szczególności określeniem zasad szkolenia rodzin zastępczych spokrewnionych, wprowadzeniem jednego szkolenia dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka i prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, co pozwoli na większą elastyczność zarówno w powierzaniu dzieci do zawodowej pieczy zastępczej, jak i odpowiadaniu na potrzeby tych dzieci.

Z wyrazami szacunku,

Joanna Luberadзка-Gruca
Prezeska Zarządu
Fundacji Polki Mogą Wszystko

Jarosław Wojtasiński
Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Rodzicielstwa
Zastępczego Jedno serce

Załącznik nr 1.

Przypadek pierwszy

Rodzice zastępczy złożyli zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa na jednym dziecku z trójki rodzeństwa, które mają pod opieką. Dziewczynka przejawia zachowania dziecka wykorzystanego, które doświadczyło przemocy seksualnej.

Najstarsza z dziewczynek, lat 11, decyduje się zeznawać przeciwko ojcu opisując przemoc jakiej doświadczyły wszystkie siostry.

Średnia dziewczynka, lat 10, decyduje się nie zeznawać korzystając z prawa odmowy zeznań przeciwko osobie najbliższej.

Najmłodsza dziewczynka, która w wieku 3 lat została odebrana z domu, nie pamięta wydarzeń.

Przesłuchanie, powołując się na przepisy związane z sytuacją epidemiologiczną, nie odbywa się w bezpiecznym pokoju. Dziewczynka jest poproszona i przesłuchiwana na sali i traktowana jak dorosła.

Po badaniach i rozmowie z biegłą zarzut o wykorzystanie zostaje oddalony, ale sprawa zostaje przekwalifikowana, ze względu na zeznania najstarszego dziecka na art. 207 KK. Cała trójka rodzeństwa ponownie zostaje wezwana na przesłuchanie. Ze względu na dobro dzieci rodzice zastępczy nie wyrażają zgody na ponowne przesłuchanie.

Sprawa zostaje umorzona z braku dowodów - poprzednie zeznania nie zostały wzięte pod uwagę.

Przypadek drugi

Kobieta wychowywała się w domu dziecka, boryka się z różnymi trudnościami, które być może świadczą o tym, że jest poza normą intelektualną. Pierwsze dziecko, odebrane z powodu zaniedbań, wychowywało się przez dziewięć lat w rodzinie zastępczej. Mama nigdy nie napisała wniosku o powrót dziecka do domu. W wieku nastoletnim dziecko trafiło do placówki z powodu pomówień mamy biologicznej w kierunku rodziny zastępczej.

Kolejne dziecko mama pozostawia w szpitalu, chłopiec trafił do pieczy zastępczej, obecnie trzynastolatek, nigdy nie został odwiedzony przez rodziców w placówce. Następnie na świecie pojawiło się kolejne dziecko - chłopiec, który w momencie odebrania mamie miał 6 lat. Trafił do pieczy zastępczej wraz ze swoim czteroletnim braciszkiem. Szkoła i przedszkole wielokrotnie zgłaszały zaniedbywanie dzieci, jednak bez reakcji służb. Dzieci zostały odebrane dopiero kiedy sąsiedzi zgłosili, że są same w mieszkaniu od tygodnia. Chłopcy zostali przekazani pod opiekę rodziny zastępczej. Dzieci miały ślady przemocy, były niedożywione i miały bardzo trudne zachowania. Starszy z chłopców niewiele mówił, jego mowa była mało zrozumiała.

Pierwszym pytaniem chłopców było „czy tutaj też jest karcer” (okazało się, że byli dyscyplinowani poprzez zamykanie w łazience bez okna, bez dostępu do jedzenia i picia). Mama odezwała się do rodziny zastępczej po dwóch tygodniach od odebrania dzieci z pretensjami, że utraciła świadczenia, które wcześniej otrzymywała na dzieci. Chłopcy odmawiali spotkań z mamą, na propozycje rodziny zastępczej, na temat odwiedzin mamy, dopytywali czy na pewno nie będą musieli wrócić do mamy biologicznej lub z nią zostać. W związku z wieloma problemami u chłopców, było podejrzenie przemocy seksualnej, ale nigdy nie zostało to potwierdzone. Dzieci mówiły, że często były głodne, co potwierdzała szkoła.

Podczas rozprawy sądowej o odebranie praw rodzicielskich mama biologiczna nie domagała się powrotu dzieci.

Po dwóch latach od odebrania dwóch braci, mama zaszła w kolejną ciążę z kolejnym partnerem, wyprowadziła się z miasta i wychowuje kolejne dziecko, nikt nie wie jak sobie radzi. Mimo odebrania władzy rodzicielskiej nad starszymi dziećmi, jej rodzina nie jest monitorowana podobnie jak bezpieczeństwo kolejnego dziecka w tej rodzinie.

nr zmiany	brzmienie z projektu nowelizacji z 24.11.2023 r.	proponowana zmiana	uzasadnienie
5	<p>w art. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Podmioty stosujące ustawę są obowiązane działać z poszanowaniem prywatności dziecka i rodziny, w tym rodziny zastępczej i osób prowadzących rodzinny dom dziecka, w szczególności mając na względzie ich podmiotowość oraz prawo dziecka do:”;</p>	<p>w art. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Podmioty stosujące ustawę są obowiązane działać z poszanowaniem prywatności dziecka i rodziny, w tym rodziny zastępczej i osób prowadzących rodzinny dom dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, w szczególności mając na względzie ich podmiotowość oraz prawo dziecka do:”; 1) wychowywania się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia, 1a) razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej; 2) powrotu do rodziny; 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, jeżeli jest to zgodnie z dobrem i wolą dziecka, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów; 4) stabilnego środowiska wychowawczego; 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku; 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia; 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka; 8) partycypacji w decyzjach, które go dotyczą, w szczególności informacji i wyrażania opinii, odpowiednio wieku i stopnia dojrzałości i posiadania niezależnego reprezentanta; 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem; 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej; 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.</p>	<p>Postulujemy dodanie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, które są umiejscowione w prawie jako piecza instytucjonalna jednak pełnią rolę zbliżoną do rodzinnych domów dziecka. Postulujemy także odwołanie wprost do zapisów Konwencji o prawach dziecka wpisując odwołanie jako pkt 1) W punkcie 8) dodane zostały zapisy dotyczące wzmocnienia partycypacji dziecka oraz wprowadzenia funkcji reprezentanta dziecka powierzanego lub powierzonego do pieczy zastępczej w postępowaniu w sądzie rodzinnym.</p>
12	<p>w art. 15: 15) dokonywanie we współpracy z osobami lub podmiotami z którymi opracowano plan pracy rodziny, o których mowa w pkt 1 i 2, oceny realizacji planu pracy z rodziną, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;</p>	<p>w art. 15: 15) dokonywanie we współpracy z osobami lub podmiotami z którymi opracowano plan pracy rodziny, o których mowa w pkt 1 i 2, oceny realizacji planu pracy z rodziną i jego modyfikacji w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co 3 miesiące, jeżeli rodzina wychowuje co najmniej jedno dziecko w wieku poniżej 3 lat, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;</p>	<p>Zapis został uzupełniony o odwołania do wieku dziecka i czasu modyfikacji plany pracy z rodziną analogicznie jak ma to miejsce w przypadku planu pomocy dziecku, aby zachować spójność obu planów i co za tym idzie rozstrzygnięć dotyczących dziecka.</p>

13	<p>po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu: „Art. 15a. 1. Plan pracy z rodziną obejmuje, w szczególności:</p> <p>4. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej realizacja planu pracy z rodziną ma służyć:</p> <p>1) wzmocnieniu kompetencji i zasobów rodziny niezbędnych do przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej i powrotu dziecka do rodziny biologicznej – lub gdy jest to niemożliwe – dążenia do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – zapewnieniu dziecku opieki i wychowania w środowisku zastępczym;</p> <p>2) zagwarantowaniu realizacji działań na rzecz najlepszego zabezpieczenia dobra dziecka i doprowadzeniu do jak najszybszej stabilizacji jego sytuacji emocjonalnej;</p> <p>3) przygotowaniu dziecka do powrotu do rodziny biologicznej lub stworzeniu podstaw do innych alternatywnych rozwiązań, w sytuacji braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej;</p> <p>4) stworzeniu zasad usamodzielnienia dziecka w celu jak najlepszego funkcjonowania społecznego w przyszłości.</p>	<p>1) wzmocnieniu kompetencji i zasobów rodziny niezbędnych do przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej i powrotu dziecka do rodziny biologicznej – lub gdy jest to niemożliwe – w nieprzekraczalnym terminie do 12 miesięcy uregulowania sytuacji prawnej dziecka i dążenia do jego przysposobienia, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – zapewnieniu dziecku opieki i wychowania w rodzinnym środowisku zastępczym;</p> <p>2) zagwarantowaniu realizacji działań na rzecz najlepszego zabezpieczenia dobra dziecka i doprowadzeniu do jak najszybszej stabilizacji jego sytuacji emocjonalnej, w tym w szczególności złożeniu do właściwego sądu wniosku o zbadanie zaistnienia warunków umożliwiających przekształcenie rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, w którym dotąd przebywało dziecko, w rodzinę przysposabiającą, przy zachowaniu świadczenia na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższego niż równowartość miesięcznej kwoty dla dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;</p> <p>3) przygotowaniu dziecka do powrotu do rodziny biologicznej, w sposób umożliwiający zachowanie podmiotowości dziecka oraz wysłuchanie jego zdania lub stworzeniu podstaw do innych alternatywnych rozwiązań, w szczególności zapewnieniu możliwości przysposobienia lub rodzinnej pieczy zastępczej, w sytuacji braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej; stworzeniu zasad usamodzielnienia dziecka, w szczególności założenia własnego gospodarstwa, w celu jak najlepszego funkcjonowania społecznego w przyszłości.</p>	<p>Postulujemy skrócenie czasu na podjęcie ostatecznych rozstrzygnięć dotyczących dziecka do 12 miesięcy. Postulujemy również wprowadzenie możliwości stabilizacji dziecka poprzez umożliwienie jego przysposobienia przez dotychczasową rodzinę zastępczą lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego przy zachowaniu świadczenia na utrzymanie dziecka na poziomie analogicznym jak w przypadku rodziny zastępczej spokrewnionej ze względu na podobną sytuację prawną związaną z obowiązkiem alimentacyjnym, który powstaje na skutek przysposobienia i dotyczy także dziadków, którzy najczęściej tworzą rodziny zastępcze spokrewnione. Postulowana zmiana odwołuje się także do wzmocnienia podmiotowości dziecka oraz dookreśla co należy rozumieć jako rzeczywista samodzielność w postaci założenia własnego gospodarstwa.</p>
14	<p>w art. 16 dodaje się ust. 4–9 w brzmieniu: 6. Asystentowi rodziny zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy.</p>	<p>w art. 16 dodaje się ust. 4–9 w brzmieniu: 6. Asystentowi rodziny zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 500 zł, który jest zwiększany wraz ze wzrostem stażu pracy asystenta rodziny. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy.</p>	<p>Postulujemy podniesienie kwoty dodatku dla asystenta rodziny i zaplanowanie jego adekwatnego do doświadczenia zrostu, co byc może mogłoby zostać doregulowane w rozporządzeniu. Dodatkowo wnosimy o przyznanie analogicznych uprawnień koordynatorom rodziny i rodzicom zastępczym zawodowym.</p>
15	<p>w art. 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Praca asystenta rodziny jest wykonywana w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Z inicjatywy asystenta rodziny praca asystenta rodziny może być wykonywana na podstawie umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.”;</p>	<p>w art. 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Praca asystenta rodziny jest wykonywana w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Na wniosek asystenta rodziny praca asystenta rodziny może być wykonywana na podstawie umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.”;</p>	<p>Postulujemy zamianę słowa "z inicjatywy" na słowo "na wniosek", co powoduje doprecyzowanie zapisu.</p>

21	<p> dodaje się art. 37a–37d w brzmieniu: Art. 37b. 1. Osoba, która przebywała w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka i ukończyła 25. rok życia, może przebywać w rodzinie opiekuńczej, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i jest niezdolna do samodzielnej egzystencji. 2. Rodzinę opiekuńczą tworzą osoby pełniące uprzednio wobec osoby, o której mowa w ust. 1, przez okres co najmniej 5 lat przed osiągnięciem przez tę osobę pełnoletności, funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnego domu dziecka. 3. Rodzina opiekuńcza zapewnia zaspokojenie potrzeb emocjonalnych osób, o których mowa w ust. 1, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych. Art. 37c.</p>	<p> dodaje się art. 37a–37d w brzmieniu: Art. 37b. 1. Osoba, która przebywała w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka lub placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i ukończyła 25. rok życia, może przebywać w rodzinie opiekuńczej, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i jest niezdolna do samodzielnej egzystencji. 2. Rodzinę opiekuńczą tworzą osoby pełniące uprzednio wobec osoby, o której mowa w ust. 1, przez okres co najmniej 5 lat przed osiągnięciem przez tę osobę pełnoletności, funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, lub rodzinnego domu dziecka lub placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. 3. Rodzina opiekuńcza zapewnia przebywanie w środowisku rodzinnym i zaspokojenie potrzeb emocjonalnych osób, o których mowa w ust. 1, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych. Art. 37c. dodanie ust. 4a w brzmieniu: 4a. Umowa, o której mowa w pkt. 4 może zostać zawarta na czas nieokreślony.</p>	<p>Postulujemy dodanie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, które są umiejscowione w prawie jako piecza instytucjonalna jednak pełnią rolę zbliżoną do rodzinnych domów dziecka. Postulujemy również jasne odniesienie się do powodów ustanowienia rodziny opiekuńczej, którymi jest możliwość pozostawania w środowisku rodzinnym. Postulujemy wpisanie również wprost, że umowa może zostać zawarta także na czas nieokreślony.</p>
	<p>Art. 37d. 1. Pobyt w rodzinie opiekuńczej jest odpłatny do wysokości odpowiadającej miesięcznej opłacie z tytułu pobytu w rodzinie opiekuńczej osoby, o której mowa w art. 37b ust. 1, określonej w umowie dotyczącej pełnienia funkcji rodziny opiekuńczej, o której mowa w art. 37c ust. 2. 2. Miesięczną opłatę z tytułu pobytu w rodzinie opiekuńczej osoby, o której mowa w art. 37b ust. 1, ponosi w kolejności: 1) osoba, o której mowa w art. 37b ust. 1, w wysokości nie większej jednak niż 70% swojego dochodu. 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi, 3. Osoby o których mowa w ust. 2 pkt 2 nie mają obowiązku ponoszenia odpłatności, jeżeli osoba, o której mowa pkt 1, ponosi pełną odpłatność. 4. Ustalając dochód osoby przebywającej w rodzinie opiekuńczej uwzględnia się dochody w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku przez rodzinę opiekuńczą. 5. Wysokość miesięcznej opłaty z tytułu pobytu w rodzinie opiekuńczej określa się w umowie zawieranej pomiędzy osobą, o której mowa w art. 37b ust.1, lub jej opiekunem prawnym, a rodziną opiekuńczą. 6. Umowa powinna uwzględniać postanowienia umowy, o której mowa w art. 37c ust. 2.”;</p>	<p>Art. 37d. 1. Pobyt w rodzinie opiekuńczej jest odpłatny do wysokości odpowiadającej miesięcznej opłacie z tytułu pobytu w rodzinie opiekuńczej osoby, o której mowa w art. 37b ust. 1, określonej w umowie dotyczącej pełnienia funkcji rodziny opiekuńczej, o której mowa w art. 37c ust. 2. 2. Miesięczną opłatę z tytułu pobytu w rodzinie opiekuńczej ponosi osoba, o której mowa w art. 37b ust. 1, w wysokości nie większej jednak niż 70% swojego dochodu.</p>	

23	w art. 40 w ust. 1 dodaje się pkt 8 w brzmieniu: „8) współpracują w opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną oraz planu pomocy dziecku.”;	w art. 40 w ust. 1 dodaje się pkt 8 w brzmieniu: "8) uczestniczą w opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną oraz planu pomocy dziecku.”;	Postulujemy zastąpienie słowa "współpracują" słowem "uczestniczą" w celu jednoznaczności zapisu.
25	w art. 64 ust. 2	w art. 64 po ust. 2 dodanie ust. 2a. W przypadku gdy w rodzinnym domu dziecka, przebywa więcej niż 4 dzieci lub więcej niż 2 dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, liczbę osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich lub ich wymiar czasu pracy zwiększa się proporcjonalnie.”;	

<p>w art. 67 po ust. 3 dodaje się ust. 4–7 w brzmieniu: „4. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być łączone z pełnieniem funkcji rodziny opiekuńczej. 5. W przypadku połączenia funkcji rodziny zastępczej z pełnieniem funkcji rodziny opiekuńczej piecza zastępcza lub opieka może być sprawowana nad nie więcej niż 3 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, oraz osób przebywających w rodzinie opiekuńczej. W razie konieczności umieszczenia w takiej rodzinie rodzeństwa, za zgodą tej rodziny oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci. 7. W przypadku połączenia prowadzenia rodzinnego domu dziecka z pełnieniem funkcji rodziny opiekuńczej, piecza zastępcza lub opieka może być sprawowana nad nie więcej niż 8 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, oraz osób przebywających w rodzinie opiekuńczej. W przypadku konieczności umieszczenia w tej formie pieczy zastępczej rodzeństwa, za zgodą sprawującego pieczę zastępczą oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.”;</p>	<p>w art. 67 po ust. 3 dodaje się ust. 4–7 w brzmieniu: „4. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być łączone z pełnieniem funkcji rodziny opiekuńczej. 5. W przypadku połączenia funkcji rodziny zastępczej z pełnieniem funkcji rodziny opiekuńczej piecza zastępcza lub opieka może być sprawowana nad nie więcej niż 3 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, oraz osób przebywających w rodzinie opiekuńczej. W razie konieczności umieszczenia w takiej rodzinie rodzeństwa, za zgodą tej rodziny oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii wojewody, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci. 7. W przypadku połączenia prowadzenia rodzinnego domu dziecka z pełnieniem funkcji rodziny opiekuńczej, piecza zastępcza lub opieka może być sprawowana nad nie więcej niż 8 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, oraz osób przebywających w rodzinie opiekuńczej. W przypadku konieczności umieszczenia w tej formie pieczy zastępczej rodzeństwa, za zgodą sprawującego pieczę zastępczą oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii wojewody, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.”;</p>	<p>Pełnienie funkcji rodziny opiekuńczej nie powinno być ograniczone w łączeniu z innymi formami rodzicielstwa zastępczego. Być może prowadzenie pogotowia rodzinnego, które ze swojej natury jest formą ograniczoną w czasie i interwencyjną umożliwia nawet większą elastyczność w pełnieniu funkcji rodziny opiekuńczej niż w przypadku innych form rodzinnych. Dlatego wnioskujemy o nieograniczanie możliwości pełnienia tej funkcji. Pełnienie nadzoru i wyrażanie zgody na umieszczenie rodzeństwa proponujemy zachować dla służb wojewody, które są bardziej bezstronne i neutralne w swoich ocenach.</p>
---	---	---

28	<p>w art. 77 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) uczestniczenie w opracowaniu i realizacji we współpracy odpowiednio z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku;”;</p>	<p>w art. 77 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2)uczestniczenie w opracowaniu i realizacji we współpracy odpowiednio z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku;”; 2a) dokonywanie we współpracy z osobami lub podmiotami z którymi opracowano plan pomocy dziecku, o których mowa w pkt 2, oceny realizacji planu pomocy dziecku i jego modyfikacji w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co 3 miesiące, jeżeli dotyczy dziecka w wieku poniżej 3 lat, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy i przekazywanie tej oceny organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej; 2b)uczestniczenie w opracowaniu i realizacji, we współpracy z asystentem rodziny lub w przypadku jego braku pracownikiem socjalnym, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;”;</p>	<p>Podobnie, jak w przypadku zmiany 12) postulujemy ujednoczenie zapisów dotyczących terminów i wieku dzieci w przypadku planu pomocy dziecku i planu pracy z jego rodziną. W postulowanej zmianie chodzi również o wzmocnienie współpracy pomiędzy gmina a powiatem.</p>
29	<p>w art. 85: a)po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty, o której mowa w ust. 1.”, b)ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Ustalając wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1–2a, bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, a także liczbę dzieci przebywających w tej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz ich stan zdrowia i rozwoju.”;</p>	<p>29) w art. 85: a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty, o której mowa w ust. 1.”, b) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Ustalając wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1–2a, bierze się pod uwagę w szczególności podnoszenie przez rodziców zastępczych kwalifikacji, udział w szkoleniach i oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, a także potrzeby dzieci powierzonych ich opiece.”</p>	<p>Postulujemy odwołanie do potrzeb dzieci, nie zaś do ich liczby, gdyż w naszej opinii rodziny specjalistyczne powinny mieć możliwość przyjmowania tylko jednego dziecka i ich wynagrodzenie nie powinno zachęcać do zwiększania liczby dzieci pod ich opieką.</p>
30	<p>w art. 100 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny.”;</p>	<p>w art. 100 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny i skoordynowanym z planem pracy z rodziną biologiczną, o ile jest realizowany taki plan.”;</p>	<p>Analogicznie jak w przypadku zmiany 12) i 28)</p>
31	<p>w art. 109 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6.”;</p>	<p>w art. 109 ust. 2 otrzymuje brzmienie: Art. 109. 1. W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej mogą przebywać dzieci powyżej 10. roku życia wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą czasowo zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. 1a. Pobyt, o którym mowa ust. 1 musi być pobytem planowym, czasowym, opartym o zapisy planu pomocy dziecku, który przewiduje aktywne poszukiwanie dla każdego dziecka rodziców zastępczych lub adopcyjnych, jeżeli dziecko ma uregulowaną sytuację prawną.</p>	<p>Dzieci z niepełnosprawnością, które trafiają pod opiekę regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, powinny mieć dokładnie te same prawa co ich rówieśnicy, a więc powinnie ich dotyczyć zapis dotyczący dolnej granicy wieku. Postulujemy również, aby pobyt w placówce był planowy i ograniczony w czasie i charakteryzował się aktywnym poszukiwaniem dla dziecka rodziny. Obecnie plan pomocy dziecku może przewidywać, że dziecko to, ze względu na stan zdrowia, powinno pozostać w instytucji, co w naszej opinii nie powinno być planem dla żadnego dziecka. pobyt w instytucji powinien być wyłącznie krótkoterminowy i związany z poszukiwaniem rozwiązania rodzinnego.</p>

32	<p>32)w art. 137 w ust. 1: a)po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: „1a)właściwy asystent rodziny;”;</p>	<p>w art. 137 w ust. 1: a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: „1a) właściwy asystent rodziny;” 1b) niezależny reprezentant dziecka,</p>	<p>Postulujemy rozszerzenie zespołu o reprezentanta dziecka.</p>
33	<p>33) w art. 180: a) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu: „4a) organizowanie funkcjonowania rodzin opiekuńczych;”; b) wprowadzenie do pkt 7 otrzymuje brzmienie: „7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin opiekuńczych, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania.”;</p>	<p>w art. 180: po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu: 2a) zapewnienie dzieciom niezależnego reprezentanta „7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin opiekuńczych, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania.”; dodanie pkt c) zapewnienie dostępu do wysokiej jakości szkoleń podnoszących kompetencje rodziców zastępczych</p>	<p>Postulujemy rozszerzenie zadań własnych powiatu o zapewnienie niezależnego reprezentanta dzieciom, który powinien jednak być finansowy w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz podkreślenie jakości szkoleń dla rodziców zastępczych.</p>
34	<p>w art. 181 dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) finansowanie: a) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych, b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne – dotyczących osób, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c i d, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo—terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych.”;</p>	<p>34) w art. 181 dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) finansowanie: a) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych, b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne – dotyczących osób, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c i d, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo—terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych.”; dodanie podpunktu c) zatrudnienia dla dzieci niezależnego reprezentanta</p>	<p>W odniesieniu do rozszerzenia zadań własnych powiatu w art. 180 postulujemy finansowanie zatrudnienia reprezentanta w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat. W naszej opinii może to zagwarantować powszechny dostęp do reprezentanta dla dzieci.</p>
Art. 7.	<p>Art. 7. 1. Do funkcjonujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych do dnia 31 grudnia 2025 r., w zakresie liczby dzieci umieszczonych w tych placówkach, stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym. 2. Liczba dzieci umieszczonych w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, o których mowa w ust.1, w okresie od 1 stycznia 2026 r. nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2027 r., nie może być wyższa niż 30.</p>	<p>Art. 7. 1. Do funkcjonujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych do dnia 31 grudnia 2024 r., w zakresie liczby dzieci umieszczonych w tych placówkach, stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym. 1a. Uchyla się w Art. 109. ust.3. 2. Liczba dzieci umieszczonych w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, o których mowa w ust.1, w okresie od 1 stycznia 2025 r. nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2026 r., nie może być wyższa niż 20.</p>	<p>Postulowana zmiana pozwala Regionalnym placówkom etapowo osiągnąć standard docelowy 14 dzieci pod opieką jednej instytucji.</p>